

Wychowanie do życia w rodzinie. Klasa 4

Treści nauczania – wymagania szczegółowe (nowa podstawa programowa)

1. Rodzina. Uczeń:

- wie, co składa się na dojrzałość do małżeństwa i założenia rodziny; zna kryteria wyboru współmałżonka, motywy zawierania małżeństwa i czynniki warunkujące trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej i rodzinnej;
- rozumie, jakie miejsce zajmuje rodzina w społeczeństwie;
- rozpoznaje typy struktury rodziny: rodzina wielopokoleniowa, rodzina pełna, rodzina niepełna, rodzina zrekonstruowana;
- wyjaśnia miejsce dziecka w rodzinie i jej rolę dla niego: w fazie prenatalnej, podczas narodzin, w fazie niemowlęcej, wczesnodziecięcej, przedpokwitaniowej, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego;
- potrafi komunikować swoje uczucia i budować prawidłowe relacje rodzinne;
- wie, jak okazać szacunek rodzicom i dziadkom oraz docenić ich wkład w życie rodzinne; potrafi wymienić za co i w jaki sposób można wyrazić im wdzięczność;
- rozumie na czym polega odpowiedzialność wszystkich członków za atmosferę panującą w rodzinie; wie jak komunikować uczucia, wyrażać pamięć, składać życzenia z okazji ważnych rocznic rodzinnych, imienin, urodzin, Dni Matki, Ojca, Babci i Dziadka, być uprzejmym i uczynnym każdego dnia;
- zna i rozumie funkcje rodziny, np. prokreacyjną, opiekuńczą, wychowawczą oraz ich znaczenie na poszczególnych etapach rozwoju człowieka;
- wyjaśnia czego dotyczy i w czym przejawia się rodzinne wychowanie do miłości, prawdy, uczciwości, wychowanie patriotyczne, religijne, moralne;
- przyswaja wartości i tradycje ważne w rodzinie, w tym wspólne świętowanie, organizacja i przeżywanie wolnego czasu;
- zauważa i docenia formacyjną rolę rodziny: w zakresie przekazywania wiedzy (o życiu, człowieku, świecie, relacjach międzyludzkich), kształtowania postaw, ćwiczenia umiejętności, tworzenia hierarchii wartości, uczenia norm i zgodnych z nimi zachowań;
- zna i stosuje zasady *savoir vivre*'u zarówno wobec gości, jak i najbliższych członków rodziny;

2. Dojrzewanie .Uczeń:

- rozpoznaje zmiany fizyczne i psychiczne; zauważa i akceptuje zróżnicowane, indywidualne tempo rozwoju;
- rozumie, czym jest cielesność, płciowość, seksualność;
- wskazuje różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców;
- wyjaśnia, na czym polega identyfikacja z własną płcią;
- omawia problemy wieku młodzieńczego i sposoby radzenia sobie z nimi;
- rozumie, jak budowane są relacje międzyosobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społeczno-emocjonalnym; potrafi przedstawić istotę: koleżeństwa i przyjaźni, sympatii młodzieńczych, pierwszych fascynacji, zakochania, miłości; zwraca uwagę na potrzebę i wartość wzajemnego szacunku, udzielania pomocy, empatii i współpracy;
- uczestniczy w podziale obowiązków; korzysta z pomocy innych i sam jej udziela; potrafi dzielić czas pomiędzy pracę i rekreację; wie jak tworzyć atmosferę świętowania;

3. . Seksualność człowieka. Uczeń:

- określa pojęcia związane z seksualnością: męskość, kobiecość, komplementarność, miłość, wartość, małżeństwo, rodzicielstwo, odpowiedzialność; wyjaśnia na czym polega i czego dotyczy integracja seksualna;
- rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości oraz budowaniu trwałych i szczęśliwych więzi;
- określa główne funkcje płciowości, takie jak: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo, a także wzajemna pomoc i uzupełnianie, integralna i komplementarna współpraca płci;
- rozumie, na czym polega prawo człowieka do intymności i ochrona tego prawa

4. Życie jako fundamentalna wartość. Uczeń:

- wyraża postawę szacunku i troski wobec życia i zdrowia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci;

5. Płodność. Uczeń:

- rozumie, czym jest ciąża i poród oraz jak powinno wyglądać przyjęcie dziecka jako nowego członka rodziny;

6. Postawy. Uczeń :

- radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;
- zna i stosuje zasady *savoir-vivre*'u w różnych sytuacjach społecznych;
- kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;
- bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;
- świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany
- jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie.